

MỘT SỐ PHẨM CHẤT CẦN THIẾT CỦA MỘT CÁN BỘ THƯ VIỆN

NGUYỄN TÁ QUỐC

Hiệu trưởng Trường Thực nghiệm Sư phạm

Thư viện là một bộ phận không thể thiếu được trong trường học tiên tiến. Ở đây sách đã được chọn lọc, trưng bày, giới thiệu, tạo điều kiện cho học sinh, sinh viên (nói chung là người đọc) tiếp cận với sách nhằm thỏa mãn nhu cầu đọc, khảo cứu, bổ sung kiến thức. Hoạt động thư viện được tiến hành thông qua cán bộ thư viện (thường được gọi là là quản thủ thư viện hay gọi tắt là thủ thư). Thủ thư chính là bộ mặt của thư viện, vai trò của thủ thư chi phối các hoạt động của thư viện. Chính vì vậy, để có một thư viện hoạt động tốt thật sự, ngoài vấn đề cơ sở vật chất và kinh phí hàng năm dành cho thư viện, vấn đề còn lại là vai trò của người thủ thư.

Để hoạt động thư viện có chất lượng, người thủ thư cần phải có những phẩm chất cần thiết sau đây :

1. Thủ thư phải là người yêu sách, thích đọc sách và có thú chơi sách

Thật vậy, trước hết thủ thư phải là người ham hiểu biết và chủ động tìm kiếm tri thức thông qua nhiều kênh, trong đó sách, báo, tạp chí (nói chung là sách) là một kênh quan trọng không thể thiếu được. Thông qua việc ham thích đọc sách, người thủ thư vừa có điều kiện mở rộng hiểu biết vừa có nhu cầu, sở thích tìm kiếm, sưu tầm, mua sắm, trưng bày và bảo quản sách như một tài sản quý. Chính sở thích này giúp cho người cán bộ quản lý thư viện có vốn tri thức phong phú, hứng thú đối với công việc khiến họ không phải tuân tụy làm việc theo mệnh lệnh hành chánh mà là thật sự chủ động, sáng tạo trong công việc vốn không tên và thâm lặng, giúp người đọc có đủ điều kiện tra cứu, thỏa mãn nhu cầu đọc sách cũng như tạo nhu cầu đọc mới cho độc giả.

2. Thủ thư phải là người biết nghiên cứu và thích nghiên cứu

Khả năng và sở thích nghiên cứu vừa là tiền đề vừa là hệ quả của việc ham thích đọc sách. Chính phẩm chất trên đã tạo động cơ, nhu cầu thật sự cho người quản lý thư viện giúp cho họ gắn bó, tìm được thú vui trong công việc ở thư viện yên tĩnh, đồng thời có thể giúp đỡ cho người đọc việc tìm kiếm sách để tra cứu khi cần thiết. Chính nhờ vào phẩm chất này mà chúng ta thường thấy những thủ

thư thật sự yêu nghề thường có những công trình khảo cứu nhờ họ có quỹ thời gian và nơi làm việc lí tưởng.

3. Thủ thư là người biết hướng dẫn, chia sẻ kiến thức, biết tạo và nâng cao nhu cầu đọc sách cho người đọc

Với vốn kiến thức phong phú và tình yêu đối sách, người quản lí thư viện cũng cần phải có thêm phẩm chất thích chia sẻ kiến thức mới với người khác và xem đó là một nhu cầu không thể thiếu. Với sở thích này, việc giới thiệu sách mới để người có nhu cầu được biết và kể cả người chưa có nhu cầu cũng được biết thông qua việc giới thiệu hay trao đổi thông tin là việc làm mang tính tất yếu như là một thói quen không cần phải nhắc nhở (nếu không có nhu cầu này, sách thường được ngủ yên trên kệ do ít người biết đến). Nhờ vậy mà người đọc đến với thư viện trước tiên là tìm được người đồng điệu, sau đó mới tới sách. Họ có thể nhanh chóng “kê toa” được tựa sách cho người muốn tìm hiểu, tham khảo một vấn đề thuộc các lãnh vực khác nhau. Hơn thế nữa, đối với đối tượng độc giả là học sinh cấp 2 thì việc giới thiệu sách cho các em cũng rất cần thiết vì nó góp phần hướng dẫn, định hướng sở thích và tạo nhu cầu đọc lành mạnh cho các em. Ngoài ra, qua việc đọc và mượn sách của các em, người thủ thư có thể đoán biết được sở thích, tình cảm, trình độ, khuynh hướng, tâm trạng,... để góp phần cùng gia đình giáo dục các em.

4. Thủ thư phải có nghiệp vụ và lòng yêu nghề

Các phẩm chất nêu trên là điều kiện cần nhưng việc thủ thư được đào tạo nghiệp vụ tới nơi tới chốn sẽ là điều kiện đủ giúp cho họ có điều kiện phục vụ tốt hơn. Nghiệp vụ quản lý như mua sắm, giới thiệu, bảo quản, sắp xếp khoa học, cho mượn, theo dõi thu hồi sách mượn để tiếp tục vòng quay của sách,... tất cả đều phải được rèn luyện học tập thường xuyên. Nhờ đó mà giúp người thủ thư có khả năng làm việc khoa học, có điều kiện phục vụ độc giả tốt hơn, ngày càng tăng thêm lòng yêu nghề giúp người quản lý thư viện tránh được sự nhàm chán trong công việc và luôn tìm thấy thú vui trong việc chia sẻ hay mang đến tri thức mới cho người đọc thông qua sách báo, tạp chí..

Tóm lại, cán bộ thư viện đại diện cho phong cách hoạt động của thư viện. Một cán bộ thư viện lành nghề, có tâm huyết sẽ giúp cho thư viện nhà trường hoạt động tốt, hỗ trợ tích cực cho công tác dạy và học trong nhà trường đồng thời góp phần tạo nên phong cách tự học tập suốt đời cho học sinh, sinh viên.